



Republica Moldova

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIE

DE INADMISIBILITATE

a sesizării nr. 163g/2018

privind excepția de neconstituționalitate a unui text
din articolul 32 alin. (1) din Legea nr. 105 din
13 martie 2003 privind protecția consumatorilor
(*reducerea clauzei penale*)

CHIȘINĂU

15 noiembrie 2018

Curtea Constituțională, judecând în componența:

dlui Mihai POALELUNGI, *președinte*,
dlui Aurel BĂIEȘU,
dlui Igor DOLEA,
dlui Victor POPA,
dlui Veaceslav ZAPOROJAN, *judecători*,
cu participarea dnei Eugenia Mîța, *grefier*,

Având în vedere sesizarea depusă pe 13 noiembrie 2018,
Înregistrată la aceeași dată,
Examinând admisibilitatea sesizării menționate,
Având în vedere actele și lucrările dosarului,
Deliberând pe 15 noiembrie 2018 în camera de consiliu,

Pronunță următoarea decizie:

ÎN FAPT

1. La originea cauzei se află excepția de neconstituționalitate a textului „o penalitate în mărime de 5% din prețul produsului, serviciului în vigoare la data examinării reclamației consumatorului” din articolul 32 alin. (1) din Legea nr. 105 din 13 martie 2003 privind protecția consumatorilor, ridicată de către dl avocat Ilie Gâlca în dosarul nr. 2-4756/2013, pendinte la Judecătoria Chișinău, sediul Centru.

2. Excepția de neconstituționalitate a fost trimisă la Curtea Constituțională pe 13 noiembrie 2018, în baza articolului 135 alin. (1) literele a) și g) din Constituție.

A. Circumstanțele litigiului principal

3. În baza contractului de antrepriză încheiat pe 15 noiembrie 2008, S.R.L. „Lima” s-a obligat să-i confecționeze dlui Eugen Negrescu geamuri și uși, menționând în contract că asigură garanția pentru 60 de luni de la data recepției lucrărilor, termen în care va remedia fără plată eventualele defecte care cad în sarcina sa.

4. Pentru că la câteva luni de la montare ușile și geamurile nu funcționau în mod normal, dl Eugen Negrescu s-a adresat de mai multe ori către S.R.L. „Lima” pentru a i se repara defectele constatate, solicitările acestuia nefiind îndeplinite.

5. Pe 11 iunie 2013, dl Eugen Negrescu a depus la Judecătoria Chișinău, sediul Centru, o cerere de chemare în judecată împotriva S.R.L. „Lima”, prin care a solicitat rezilierea contractului de antrepriză, repararea prejudiciului moral și material și încasarea penalității de întârziere.

6. Pe 25 septembrie 2018, dl avocat Ilie Gâlca, care reprezintă interesele S.R.L. „Lima”, a ridicat excepția de neconstituționalitate a

textului „o penalitate în mărime de 5% din prețul produsului, serviciului în vigoare la data examinării reclamației consumatorului” din articolul 32 alin. (1) din Legea nr. 105 din 13 martie 2003 privind protecția consumatorilor în fața Judecătoria Chișinău, sediul Centru. Aceste prevederi stabilesc că vânzătorul sau prestatorul (care nu-și va respecta o anumită obligație din contractul respectiv) îi va plăti o penalitate în mărime de 5% din prețul produsului sau al serviciului în vigoare la data examinării reclamației consumatorului.

7. Prin încheierea din 6 noiembrie 2018, Judecătoria Chișinău, sediul Centru, a admis ridicarea excepției de neconstituționalitate și a trimis sesizarea către Curtea Constituțională, în vederea soluționării acesteia.

B. Legislația pertinentă

8. Prevederile relevante ale Constituției sunt următoarele:

Articolul 20 Accesul liber la justiție

„(1) Orice persoană are dreptul la satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești competente împotriva actelor care violează drepturile, libertățile și interesele sale legitime.

(2) Nici o lege nu poate îngreuna accesul la justiție.”

Articolul 46 Dreptul la proprietate privată și protecția acesteia

„(1) Dreptul la proprietate privată, precum și creanțele asupra statului, sunt garantate.

(2) Nimeni nu poate fi expropriat decât pentru o cauză de utilitate publică, stabilită potrivit legii, cu dreaptă și prealabilă despăgubire.

(3) Avera dobândită licit nu poate fi confiscată. Caracterul licit al dobândirii se prezumă.

(4) Bunurile destinate, folosite sau rezultate din infracțiuni ori contravenții pot fi confiscate numai în condițiile legii.

(5) Dreptul de proprietate privată obligă la respectarea sarcinilor privind protecția mediului înconjurător și asigurarea bunei vecinătăți, precum și la respectarea celorlalte sarcini care, potrivit legii, revin proprietarului.

(6) Dreptul la moștenire a proprietății private este garantat.”

9. Prevederile relevante ale Legii nr. 105 din 13 martie 2003 privind protecția consumatorilor sunt următoarele:

Articolul 32 Responsabilitatea vânzătorului, prestatorului pentru încălcarea termenelor stabilite

„(1) Pentru încălcarea termenelor prevăzute la art.18 alin.(7) și (20) și art.18¹ alin.(1), vânzătorul, prestatorul achită consumatorului pentru fiecare zi (oră, dacă termenul a fost stabilit în ore) depășită **o penalitate în mărime de 5% din prețul**

produsului, serviciului în vigoare la data examinării reclamației consumatorului.

[...]"

10. Prevederile relevante ale Codului civil sunt următoarele:

**Articolul 630
Reducerea clauzei penale**

„(1) În cazuri excepționale, luându-se în considerare toate împrejurările, instanța de judecată poate dispune reducerea clauzei penale disproporționat de mari. La reducerea clauzei penale, trebuie să se țină cont nu numai de interesele patrimoniale, ci și de alte interese, ocrotite prin lege, ale creditorului.

[...]"

ÎN DREPT

A. Argumentele autorului excepției de neconstituționalitate

11. În motivarea excepției de neconstituționalitate, autorul acesteia susține că penalitatea de 5% prevăzută de articolul 32 din Legea privind protecția consumatorilor este exagerată și disproporționată în raport cu gravitatea încălcării, fapt care pune în pericol solvabilitatea agenților economici.

12. De asemenea, autorul menționează că cuantumul fix de 5% din prețul produsului sau al serviciului în vigoare la data examinării reclamației consumatorului ca penalitate pentru fiecare zi de întârziere, prevăzut de textul legal criticat, obligă instanța de judecată să aplice o penalitate excesivă, fără ca aceasta să poată avea posibilitatea să examineze circumstanțele concrete ale fiecărei cauze și să reducă clauza penală.

13. Autorul susține că textul legal criticat contravine prevederilor constituționale cuprinse în articolele 1 alin. (3), 20 și 46.

B. Aprecierea Curții

14. Examinând admisibilitatea sesizării privind excepția de neconstituționalitate, Curtea constată următoarele.

15. În conformitate cu articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție, controlul constituționalității legilor, în prezenta cauză a Legii nr. 105 din 13 martie 2003 privind protecția consumatorilor, ține de competența Curții Constituționale.

16. Curtea observă că excepția de neconstituționalitate a fost ridicată de către dl avocat Ilie Gâlca în dosarul nr. 2-4756/2013, pendinte la Judecătoria Chișinău, sediul Centru.

17. Curtea reține că obiectul excepției de neconstituționalitate îl constituie textul „o penalitate în mărime de 5% din prețul produsului, serviciului în vigoare la data examinării reclamației consumatorului” din

articolul 32 alin. (1) din Legea nr. 105 din 13 martie 2003 privind protecția consumatorilor, care reglementează cuantumul despăgubirilor pentru situația neexecutării culpabile a obligațiilor stabilite printr-un contract.

18. Examinând excepția de neconstituționalitate, Curtea observă că autorul acesteia critică imposibilitatea judecătorului de a interveni asupra clauzei penale într-un contract.

19. Cu referire la criticile autorului excepției potrivit cărora instanța de judecată este obligată să aplice prevederile articolului 32 alin. (1) din Legea nr. 105 din 13 martie 2003 privind protecția consumatorilor fără a avea posibilitatea să reducă clauza penală, Curtea menționează următoarele.

20. Pentru a preveni o anumită inegalitate economică existentă la momentul încheierii contractului, legislatorul a prevăzut posibilitatea reducerii penalităților de întârziere de către instanța de judecată.

21. Având în vedere faptul că Codul civil reprezintă dreptul comun pentru obligațiile contractuale și de altă natură, Curtea subliniază că dispozițiile Legii privind protecția consumatorilor trebuie interpretate în mod sistematic, atunci când este cazul, în concordanță cu dispozițiile relevante ale Codului civil.

22. Astfel, Curtea observă că articolul 630 alin. (1) din Codul civil stabilește că în cazuri excepționale, luându-se în considerare toate împrejurările, instanța de judecată poate dispune reducerea clauzei penale disproporționat de mari, inclusiv a clauzei penale legale. La reducerea clauzei penale trebuie să se țină cont nu doar de interesele patrimoniale, ci și de alte interese ale creditorului, ocrotite prin lege. Aceste circumstanțe sunt valabile și pentru situația prevăzută la articolul 32 alin. (1) din Legea privind protecția consumatorilor.

23. Așadar, Curtea observă că excepția de neconstituționalitate depășește sfera controlului de constituționalitate și că motivele autorului se referă la aspecte ce țin de interpretarea și de aplicarea legii de către instanța de drept comun.

24. Prin urmare, Curtea reține că sesizarea privind excepția de neconstituționalitate nu întrunește condițiile de admisibilitate.

Din aceste motive, în baza articolului 26 alin. (1) din Legea cu privire la Curtea Constituțională și a articolelor 61 alin. (3) și 64 din Codul jurisdicției constituționale, Curtea Constituțională

DECIDE:

1. *Se declară inadmisibilă* excepția de neconstituționalitate a textului „o penalitate în mărime de 5% din prețul produsului, serviciului în vigoare la data examinării reclamației consumatorului” din articolul 32 alin. (1) din Legea nr. 105 din 13 martie 2003 privind protecția

consumatorilor, ridicată de către dl avocat Ilie Gâlca în dosarul nr. 2-4756/2013, pendinte la Judecătoria Chișinău, sediul Centru.

2. Prezenta decizie este definitivă, nu poate fi supusă niciunei căi de atac, intră în vigoare la data adoptării și se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

Președinte

Mihai POALELUNGI

Chișinău, 15 noiembrie 2018

DCC nr. 135

Dosarul nr. 163g/2018